

Bruselj, 24.11.2020
COM(2020) 758 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Aksijski načrt za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027

{SWD(2020) 290 final}

Akcijski načrt za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027

„Zagotovili bomo, da se ljudje, ki imajo pravico ostati, vključijo v družbo in počutijo dobrodošle. Imajo namreč prihodnost, ki jo lahko zgradijo – pa tudi znanje, energijo in talent.“

Predsednica von der Leyen, govor o stanju v Uniji 2020

1. Spodbujanje socialne kohezije in gradnja vključujoče družbe za vse

Evropski način življenja je vključujoč. Integracija in vključevanje sta ključnega pomena za ljudi, ki prihajajo v Evropo, lokalne skupnosti in dolgoročno blaginjo naše družbe ter stabilnost naših gospodarstev. Če želimo pripomoči k razcvetu naše družbe in gospodarstva, moramo podpirati vse, ki so del družbe, pri čemer mora biti integracija pravica in dolžnost vseh.

To pomeni opolnomočenje tistih, ki so prikrajšani, obenem pa zagotavljanje enotnosti in povezanosti v naših skupnostih. Pomeni zagotavljanje enakih možnosti vsem, da lahko uživajo svoje pravice in sodelujejo v življenju v skupnosti in v družbenem življenju, ne glede na ozadje in v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic. Pomeni tudi spoštovanje skupnih evropskih vrednot, kot izhajajo iz Pogodb EU in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, vključno z demokracijo, pravno državo, svobodo govora in versko svobodo, pa tudi pravico do enakosti in nediskriminacije. Te temeljne vrednote so bistveni del življenja in sodelovanja v evropski družbi. Prav tako so razlog za oblikovanje portfelja „spodbujanje evropskega načina življenja“ znotraj Komisije – v katerem se zagovarjajo preproste, vendar bistvene predpostavke, da so vsi pomembni, da nihče ne sme biti zapostavljen in morajo vsi imeti možnost učinkovito uveljavljati svoje pravice in imeti dostop do priložnosti in varnosti.

Izziv integracije in vključevanja je še posebej pomemben za migrante, ne samo za prišleke, ampak včasih tudi za državljane tretjih držav, ki so se morda naturalizirali in so državljani EU¹. Zato obseg tega akcijskega načrta zajema tako migrante kot državljane EU z migrantskim ozadjem². Ta je tako širši od akcijskega načrta Komisije za integracijo³ iz leta 2016, ki je zajemal le državljane tretjih držav.

Zagotavljanje učinkovite integracije in vključevanja migrantov v EU je družbena in gospodarska naložba, zaradi katere so evropske družbe bolj povezane, odpornejše in

¹ Izraz „državljani EU z migrantskim ozadjem“ zajema državljane držav članic EU, ki so imeli državljanstvo tretje države in so postali državljani EU z naturalizacijo v eni od držav članic EU, pa tudi državljane EU, ki imajo migrantsko ozadje, ker so se v tujini rodili njihovi starši. Državljani EU z migrantskim ozadjem uživajo status in pravice državljanov EU, kot je določeno v členih 20 in 21 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

² Za državljane EU z migrantskim ozadjem ne velja zahteva po izpolnjevanju pogojev glede integracije, da bi lahko dostopali do svojih pravic, povezanih z državljanstvom EU. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL L 158, 30.4.2004, str. 77). Poleg tega družinski člani mobilnih državljanov EU, ki prihajajo iz tretjih držav, spadajo na področje uporabe direktive o prostem gibanju 2004/38/ES. Ti družinski člani imajo posebne pravice vstopa in prebivanja, za katere razen pogojev, določenih v tej direktivi, ne morejo veljati drugi dodatni pogoji.

³ Na voljo na: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_action_plan_integration_third-country_nationals_en.pdf.

uspešnejše. Integracija in vključevanje sta lahko in bi morala biti proces, ki koristi vsem udeleženi in celotni družbi. Za uspešnost integracije in vključevanja pa mora biti ta proces tudi dvosmeren, pri čemer se migrantom in državljanom EU z migrantskim ozadjem zagotavlja pomoč pri integraciji, ti pa si dejavno prizadevati za integracijo. Proces integracije vključuje družbo gostiteljico, ki bi morala ustvariti možnosti za popolno gospodarsko, družbeno, kulturno in politično udeležbo priseljencev. Vključuje tudi prilagajanje migrantov, ki imajo vsi pravice in odgovornosti v zvezi s svojo novo državo prebivanja.

Danes se je zunaj EU rodilo približno 34 milijonov prebivalcev (približno 8 % prebivalstva EU)⁴, 10 % mladih (starih 15–34 let), rojenih v EU, pa ima vsaj enega starša, rojenega v tujini⁵. Medtem ko se je delež prebivalcev, rojenih zunaj EU, v zadnjih letih na splošno povečal⁶, se med državami članicami še vedno močno razlikuje. Na Švedskem, v Estoniji, Luksemburgu, na Hrvaškem, v Latviji, Avstriji, na Malti in v Nemčiji ta znaša približno 10 % ali več, na Češkem, Madžarskem, v Romuniji, Bolgariji, na Poljskem in Slovaškem pa manj kot 3 %.

Več kot četrtina migrantov je visoko izobraženih⁷. Razpolagajo z viri, ambicijami in motivacijo, vendar svojih znanj in sposobnosti pogosto ne znajo izkoristiti. Skoraj 40 % je previsoko kvalificiranih za delo, ki ga opravljajo⁸. Ne moremo si privoščiti, da bi zapravili ta potencial. Hkrati ima skoraj petina migrantov le osnovnošolsko izobrazbo in potrebuje nadaljnjo podporo.

Migranti in državljan EU z migrantskim ozadjem imajo ključno vlogo v evropskem gospodarstvu in družbi. Kriza zaradi COVID-19 je njihov prispevek še bolj izpostavila⁹. Mnogi so pri reševanju krize pomagali kot delavci pri osnovnih storitvah, zdravniki in medicinske sestre. Hkrati spadajo med tiste, ki so bolj izpostavljeni pandemiji¹⁰. EU bo po COVID-19 za okrevanje in odpornost naših gospodarstev potrebovala prispevek vseh¹¹. Zato ni le moralna dolžnost v skladu s temeljnimi vrednotami EU, ampak tudi gospodarska nujnost, da se pospešijo ukrepi za spodbujanje integracije in vključevanja. Kot kažejo nedavne raziskave, bi lahko popolna vključitev migrantov na trg dela ustvarila velike ekonomske

⁴ Eurostat, podatki o prebivalstvu za leto 2019 (upoštevajte, da se vsi kazalniki v nadaljevanju nanašajo na območje držav EU-27).

⁵ Ocene za leto 2017 (zadnje leto z razpoložljivimi podatki) na podlagi OECD/EU (2018), Settling In, Indicators of Immigrant Integration, oddelek 7.

⁶ Konec leta 2019 je bila večina dovoljenj za prebivanje v EU izdana iz naslednjih razlogov: družina (38 %), delo (17 %), azil (9 %), izobraževanje (1 %) in drugo (32 %). Vir: Eurostat, podatki o dovoljenjih za prebivanje. Glej tudi: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_sl.

⁷ 26,8 % odraslih, ki niso rojeni v EU (starostna skupina 25–64) je imelo leta 2019 visoko stopnjo izobrazbe (Eurostat, anketa o delovni sili v EU).

⁸ 38,6 % leta 2019 na podlagi Eurostatove ankete o delovni sili v EU (starostna skupina 20–64). Previsoka kvalificiranost je opredeljena kot delo v poklicih, za katere se kljub visoki stopnji izobrazbe (ISCED 5–8) zahteva nizka ali srednja usposobljenost (ISCO 4–9).

⁹ Glej: JRC (2020), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf.

¹⁰ Glej: OECD (2020), What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children?, <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de>. Letna strategija za trajnostno rast 2021 (COM(2020) 575 final).

¹¹ Glej: Letna strategija za trajnostno rast 2021 (COM(2020) 575 final).

koristi, vključno z davčnimi dobički, prispevki v nacionalne pokojninske sisteme in nacionalno blaginjo na splošno¹².

Ta akcijski načrt je del celovitega odgovora na reševanje izzivov, povezanih z migracijo, ki jih zajema novi pakt o migracijah in azilu¹³. Uspešne politike integracije so tudi temelj dobro delujočega sistema upravljanja azila in migracije. Podpirajo in dopolnjujejo azilne in migracijske politike držav članic z zagotavljanjem, da lahko vsi posamezniki, ki imajo pravico ostati v EU, v celoti sodelujejo v naši družbi. Prav tako lahko podpirajo dialog s tretjimi državami in programe v okviru zunanje razsežnosti migracijskih in razvojnih politik EU. Migranti so pogosto del različnih oblik socializacije v skupnostih v diaspori v državah članicah EU. Diaspora ima lahko odločilno vlogo pri podpiranju vključevanja v družbe gostiteljice, prispeva k naložbam, inovacijam in razvoju, hkrati pa ohranja stike z državami izvora.

Ta akcijski načrt zajema vse raznovrstne stopnje in faze procesa integracije: ukrepe pred odhodom, sprejem in zgodnjo integracijo, dolgoročno integracijo ter vzpostavitev vključujočih in povezanih družb. Upošteva različne razmere migrantskega prebivalstva v državah članicah ter države članice in druge ustrezne zainteresirane strani podpira pri iskanju ustreznega odziva v njihovih politikah integracije in vključevanja.

2. Pridobljene izkušnje iz akcijskega načrta za integracijo iz leta 2016 in ključna dejstva ter številke o integraciji in vključevanju

Ta akcijski načrt med drugim temelji na dosežkih akcijskega načrta Komisije o integraciji državljanov tretjih držav iz leta 2016. Komisija je po njegovem sprejetju vzpostavila več kot 50 konkretnih ukrepov za podporo državam članicam in drugim ključnim zainteresiranim stranem na široki paleti področij politike : ukrepi pred odhodom/pred prihodom, izobraževanje, zaposlovanje in poklicno usposabljanje, dostop do osnovnih storitev, dejavna udeležba in socialna vključenost. Komisija je okrepila tudi svoja orodja za usklajevanje, financiranje in spremljanje. V mnogih državah članicah je akcijski načrt prispeval k razvoju ali pregledu nacionalnih strategij za integracijo in zagotovil informacije o uporabi financiranja za integracijo. V številnih primerih je bila nacionalnim organom zagotovljena tehnična podpora pri oblikovanju in izvajanju reform integracijske politike¹⁴.

Vendar vztrajni izzivi na področju zaposlovanja, izobraževanja, dostopa do osnovnih storitev in socialne vključenosti migrantov kažejo, da so potrebni dodatni ukrepi, kot je opisano v nadaljevanju.

¹² Na primer, s popolno vključitvijo migrantov na trg dela bi se lahko povprečni neto davčni prispevek vsakega migranta do leta 2035 povečal za največ 3 500 EUR. Glej: JRC (2020), Projecting the net fiscal impact of immigration in the EU <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121937>.

¹³ Na voljo na: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_sl.

¹⁴ Za več podrobnosti o izvajanju akcijskega načrta iz leta 2016 glej Delovni dokument služb Komisije z naslovom Assessment of the implementation of the 2016 action plan on the integration of third-country nationals, SWD(2020) 290.

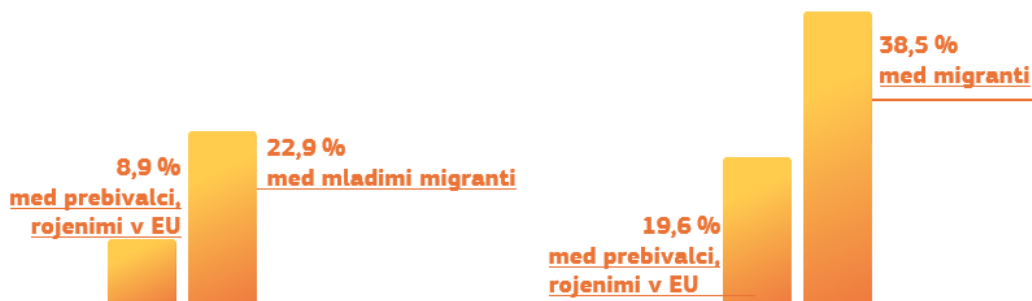
Ključna dejstva in številke o integraciji in vključevanju (EU-27, 2019)¹⁵

Delež osipa med mladimi (18–24 let) (brez srednješolskega izobraževanja)

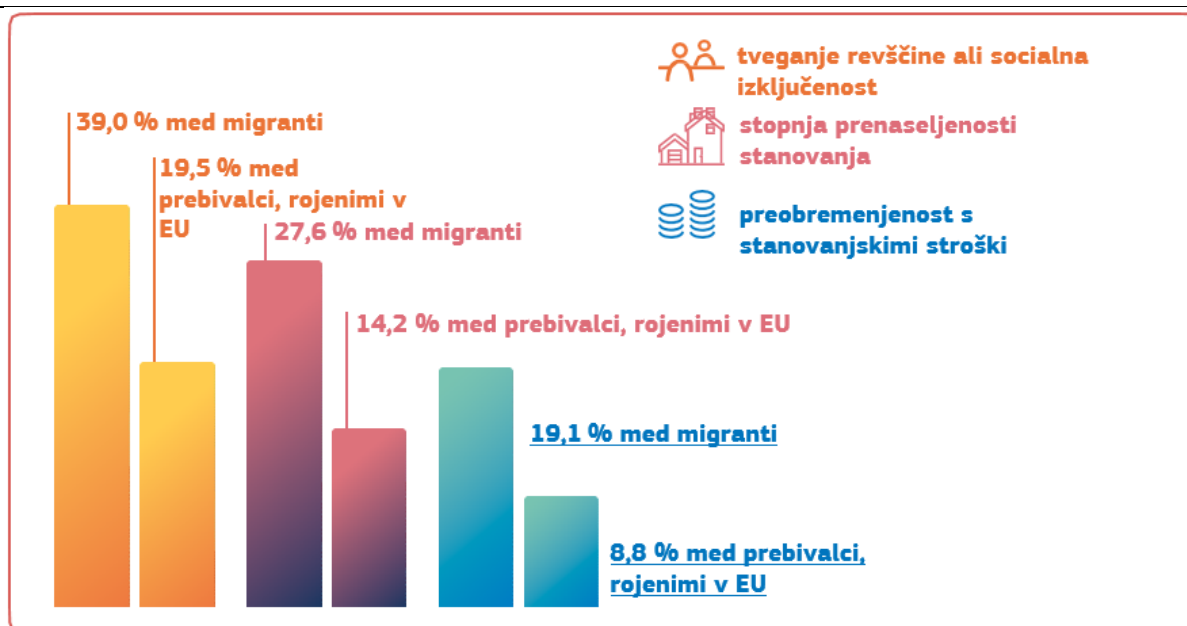
Delež odraslih (25–64 let) z nizko stopnjo izobrazbe

Delež zaposlenega prebivalstva med tistimi v delovni starosti (20-64 let)

¹⁵ Podatki Eurostata za leto 2019. Kazalniki izobraževanja in zaposlovanja temeljijo na anketi o delovni sili v EU. Kazalniki revščine in stanovanj temeljijo na podatkih EU o dohodkih in življenjskih pogojih (v nadaljnjem besedilu: podatki EU-SILC). Migranti, opredeljeni kot osebe, rojene zunaj držav EU-28 (ker je referenčno leto 2019, se državljani Združenega kraljestva niso šteli za „migrante, ki niso rojeni v EU“: glede na njihov majhen delež v celotnem migrantskem prebivalstvu v EU to ne vpliva na skupno vrzel pri rezultatih integracije).

Poleg vrzeli, s katerimi se migranti spopadajo na ključnih področjih, kot so izobraževanje, zaposlovanje, revščina, družbena izključenost in stanovanja (glej zgornje grafikone), se migranti spoprijemajo tudi z neugodnimi razmerami na naslednjih področjih:

- Za mlade migrante (v starosti 18–24 let), rojene zunaj EU, je veliko bolj verjetno (21 %), da niso „niti zaposleni niti se ne izobražujejo ali usposabljaajo“ v primerjavi z mladimi, rojenimi v EU (12,5 %), pri čemer to velja zlasti za dekleta in mlade ženske migrantke (25,9 %).
- Migranti se pogosteje soočajo z neizpolnjenimi zdravstvenimi potrebami¹⁶, povezanimi z različnimi dejavniki, kot so: pomanjkanje dostopa do zdravstvenega zavarovanja ali njegova omejenost (v nekaterih državah), ki je odvisno od statusa rezidenta, pomanjkljivo znanje o dostopu do storitev, finančna sredstva, koncentracija migrantov na nekaterih prikrajšanih območjih z manjšim dostopom do kakovostnih zdravstvenih storitev, jezikovne ovire in neprilagojenost nacionalnih sistemov posebnim potrebam migrantov.
- Medtem ko je delež migrantov v prebivalstvu podeželskih območij razmeroma nizek (2,9 %)¹⁷, so glede na večino kazalnikov integracije v slabšem položaju, ne le v primerjavi s prebivalci, rojenimi v EU, ampak tudi v primerjavi z migranti, ki živijo v mestih¹⁸. Ker na mnogih podeželskih območjih na splošno primanjkuje osnovnih storitev, lahko migranti trpijo tudi pomanjkanje posebnih podpornih storitev, ki jih potrebujejo.

Poleg tega je izvajanje akcijskega načrta iz leta 2016 potrdilo, da čeprav so ciljno usmerjena področja akcijskega načrta še vedno ustrezna, so potrebni odločnejši ukrepi za spodbujanje integracije žensk migrantk, vključevanje državljanov EU z migrantskim ozadjem, boljše vključitev družbe gostiteljice v politike integracije in vključevanja ter okrepitev spremljanja in vrednotenja teh politik. Vpliv pandemije COVID-19 na migrante in državljane EU z migrantskim ozadjem je prav tako poudaril potrebo po okrepljenih ukrepih za njihov lažji dostop do storitev zdravstvenega varstva.

¹⁶ Na podlagi podatkov EU-SILC, glej OECD/EU (2018), Settling In, Indicators of immigrant integration, slika 4.11: Unmet medical needs.

¹⁷ Eurostat, anketa o delovni sili v EU (2019)

¹⁸ Glej: JRC (2020), Migration in EU Rural Areas:

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC116919/migration_in_eu_rural_areas.pdf.

3. Ključna načela in vrednote akcijskega načrta EU za integracijo in vključevanje

Delo EU na področju integracije in vključevanja temelji na skupnem nizu načel in vrednot, ki bi moral usmerjati tudi delo držav članic pri oblikovanju, izvajanju ali pregledovanju njihovih strategij. To velja za celoten nabor politik EU za vključevanje, kot je določeno v evropskem stebru socialnih pravic.

Vključevanje vseh

Vključevanje vseh pomeni zagotavljanje, da so vse politike dostopne vsem in delujejo za vse, vključno z migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem. To pomeni prilagajanje in preoblikovanje osrednjih politik potrebam raznovrstne družbe ob upoštevanju posebnih izzivov in potreb različnih skupin. Ukrepov za pomoč migrantov pri integraciji ni treba izvajati na račun ukrepov v korist drugim ranljivim ali prikrajšanim skupinam ali manjšinam, niti se ne bi smeli tako izvajati. Nasprotno, ti ukrepi prispevajo k temu, da politike na splošno postanejo bolj vključujoče.

Ta akcijski načrt spodbuja celostni pristop k vključevanju migrantov in si prizadeva ustvariti tesne sinergije z obstoječimi in prihodnjimi strategijami EU za spodbujanje enakosti in socialne kohezije, da se zagotovi popolna vključenost in sodelovanje vseh v evropski družbi. Izvajal se bo zlasti v tesnem medsebojnem sodelovanju s prihodnjim akcijskim načrtom za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic in akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu¹⁹. Prav tako bo vzpostavil sinergije s strateškim okvirom EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov,²⁰ strategijo za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025²¹, prihodnjo strategijo za boj proti antisemitizmu in poročilom o državljanstvu EU. Njegov cilj bo vzpostaviti ter okrepiti stike in zaupanje med različnimi skupnostmi v družbi ter se boriti proti osamitvi in segregaciji.

Bolj kohezivna in vključujoča družba za vse lahko pomaga tudi pri preprečevanju širjenja vseh oblik ekstremističnih ideologij, ki lahko vodijo do terorizma in nasilnega ekstremizma. Okrepljeni preventivni ukrepi pa lahko obravnavajo družbene napetosti in ekstremistične ideologije ter tako spodbujajo integracijo in miroljubno sobivanje med skupnostmi in posamezniki. Prek mreže za ozaveščanje o radikalizaciji²² Komisija podpira strokovnjake na terenu po vsej Evropi, da bi razvili najboljše prakse in jim omogoča, da pridobijo znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo za spopadanje z nasilnim ekstremizmom, podporo krepitvi odpornosti in deradikalizaciji ter rehabilitacijo in ponovno vključitev v družbo. Spodbujanje vključevanja in zagotavljanje priložnosti za ogrožene mlade s programi za izobraževanje, kulturo, mladino in šport lahko še naprej prispeva k preprečevanju radikalizacije in h koheziji znotraj EU. Tesno sodelovanje z izvajalci in lokalnimi akterji je lahko še posebej učinkovito pri preprečevanju radikalizacije. Vključevanje zajema tudi odpravljanje nezavednih predsodkov in spremembo v miselnosti ter načinu, kako ljudje dojemajo in pristopajo k neznanemu.

Ciljno usmerjena podpora, kjer je to potrebno

¹⁹ Unija enakosti: akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 (COM(2020) 565 final).

²⁰ Unija enakosti: strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov (COM(2020) 620 final).

²¹ Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025 (COM(2020) 698 final).

²² Mreža za ozaveščanje o radikalizaciji povezuje več kot 6 000 strokovnjakov na terenu iz vse Evrope, da bi razvili najboljše prakse, in jim omogoča, da pridobijo znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo za obravnavanje nasilnega ekstremizma. Nadaljnji ukrepi za preprečevanje radikalizacije bodo del prihodnje agende EU o boju proti terorizmu.

Medtem ko bi morale biti splošne socialne politike vključujoče za vse in bi morale upoštevati potrebe raznovrstne družbe, bodo nekatere skupine in nekatera območja v državah gostiteljicah potrebovali ciljno usmerjeno podporo za premagovanje posebnih izzivov. Novoprispeli migranti se pri integraciji v evropsko družbo pogosto popadajo s številnimi izzivi, odvisno od tega, kako so prispeli, od njihove ravni znanj in spretnosti, znanja jezika in njihovega ozadja. Znotraj vsakega področja politike bi morali oblikovalci politike oblikovati ciljno usmerjene in prilagojene mehanizme podpore, ki bodo prišlekom pomagali pri hitri integraciji. Primer so dopolnilni tečajji, namenjeni visokokvalificiranim migrantom, ki jim pomagajo, da na svojem novem delovnem mestu kar najbolje izkoristijo svoja znanja in spretnosti.²³ Države članice, ki so pod migracijskim pritiskom, se spopadajo z dodatnimi izzivi pri razvoju ali razširjanju takih ciljno usmerjenih ukrepov in bi jih bilo treba še posebno podpirati. Otroci bodo potrebovali dodatno zaščitno podporo, ki bo vedno zagotavljala največjo korist za otroke, zlasti za tiste brez spremstva.²⁴

Vključevanje prednostnih nalog glede spola in boja proti diskriminaciji

Ta akcijski načrt bo upošteval kombinacijo osebnih značilnosti, kot so spol, rasa ali narodnost, vera ali prepričanja, spolna usmerjenost in invalidnost, ki lahko predstavljajo posebne izzive za migrante. Nadgradil in dopolnil bo strategijo za enakost spolov za obdobje 2020–2025, akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025, strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov, strategijo za enakost oseb LGBTIQ in prihodnjo strategijo o pravicah invalidov.²⁵

Zlasti **ženske** in dekleta **migrantke** se v primerjavi z moškimi in dečki migranti spopadajo z dodatnimi ovirami za integracijo, saj morajo pogosto premagati strukturne ovire, povezane z njihovim statusom migrantk in žensk, vključno s spopadanjem s stereotipi. Verjetneje pridejo v EU, da se pridružijo družinskemu članu, s seboj pa prinesejo domače odgovornosti, zaradi katerih se ne morejo polno udeleževati na trgu dela in v programih integracije, ocenjevanju znanj in spretnosti, preusposabljanju in drugih ukrepih, kadar ti niso ustrezni glede na njihove odgovornosti pri oskrbi. Pri zaposlitvi je verjetneje, da so ženske migrantke pogosteje previsoko usposobljene za svoja delovna mesta kot ženske, rojene v EU²⁶.

Poleg tega se državljani EU z migrantskim ozadjem pogosto srečujejo z neposredno ali posredno diskriminacijo in rasizmom pri iskanju stanovanj ali zaposlitve ali v vsakdanjem življenju v šoli, soseščini in na delovnem mestu. Takšna diskriminacija lahko temelji izključno na njihovem migrantskim ozadju, vendar se lahko poslabša zaradi njihove narodnosti ali rase ter njihove vere ali prepričanja. LGBTIQ²⁷ migranti in invalidi se lahko soočajo tudi z različnimi oblikami diskriminacije.

²³ Ti tečajji so posebej zasnovani za pomoč migrantom pri dopolnjevanju izobrazbe, pridobljene v tujini.

²⁴ Posebni izzivi, s katerimi se srečujejo otroci v procesu migracije v zvezi z dostopom do ukrepov za integracijo, bodo obravnavani tudi v prihodnji strategiji EU o otrokovih pravicah.

²⁵ Spoštovanje standardov človekovih pravic in vključevanje vidika spola v partnerstva in sporazume o migraciji med EU in tretjimi državami podpira tudi akcijski načrt EU o ženskah, miru in varnosti (2019–2024) (ESZD(2019) 747).

²⁶ 40,7 % za ženske migrantke v letu 2019 v primerjavi z 21,1 % za ženske, rojene v EU (starostna skupina: 20–64) v skladu z Eurostatovo anketo o delovni sili v EU. Glej tudi JRC (2020), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status.

²⁷ LGBTIQ osebe so osebe: ki jih privlačijo osebe istega spola (lezbijke in geji) ali katerega koli spola (biseksualci); katerih spolna identiteta in/ali izraz ne ustreza spolu, ki jim je bil pripisan ob rojstvu (trans in nebinarne osebe); ki se rodijo s spolnimi znaki, ki ne ustrezajo tipični opredelitvi moškega ali ženskega spola (interspolne osebe), ali katerih identiteta se ne uvršča v binarno razvrstitev spolne usmerjenosti in/ali spola (kvir).

Podpora v vseh fazah procesa integracije

Uspešna integracija migrantov je odvisna tako od **zgodnjega ukrepanja** kot tudi **dolgoročnih naložb**. V procesu integracije je nujno zagotoviti podporo migrantom in njihovim skupnostim sprejemnicam čim prej. Integracija se lahko začne že pred prihodom v EU. Države članice bi zato morale po možnosti vzpostaviti in razširiti ukrepe za integracijo pred odhodom (npr. tečaji za usposabljanje in usmerjanje) in jih učinkovito povezati z ukrepi po prihodu, da se olajša in pospeši proces integracije, tudi v okviru preselitve in skupnostnega sponzorstva²⁸.

Hkrati se integracija po določenem časovnem obdobju ne ustavi. Zato so osrednje politike ključnega pomena za podporo stalnemu vključevanju in pomembni udeležbi. Predlagani večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 upošteva potrebo po naložbah na celotni poti vključevanja prek namenskega Sklada za azil in migracije ter finančno podporo na področju zaposlovanja, izobraževanja, zdravstvenega in socialnega varstva ter stanovanj prek skladov kohezijske politike, kot so Evropski socialni sklad plus, Evropski sklad za regionalni razvoj ter drugi skladi, kot sta Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Erasmus+.

Povečanje dodane vrednosti EU s partnerstvi več zainteresiranih strani

Medtem ko so nacionalne vlade odgovorne predvsem za celotno zasnovo integracije in socialnih politik, kot so izobraževanje, zaposlovanje, stanovanja in zdravstveno varstvo, ima EU ključno vlogo pri podpori tem vladam in vsem drugim akterjem integracije s financiranjem, razvojem praktičnih orodij, usklajevanjem ukrepov in vzpostavitvijo ustreznih partnerstev.

Integracija poteka v vsaki vasi, mestu in regiji, kjer migranti živijo, delajo in hodijo v šolo ali v športni klub. Lokalna raven ima ključno vlogo pri sprejemanju in usmerjanju prišlekov, ko prvič prispejo v novo državo. Poleg tega imajo organizacije civilne družbe, izobraževalne ustanove, delodajalci in socialno-ekonomski partnerji, organizacije socialnega gospodarstva, cerkve, verske in druge filozofske skupnosti, mladinske in študentske organizacije, organizacije diaspore ter sami migranti ključno vlogo pri doseganju resnično učinkovite in celovite integracijske politike.

4. Ukrepi na glavnih sektorskih področjih

Ta akcijski načrt določa ukrepe za okrepitev ukrepov in združevanje akterjev na vseh ravneh v skupnih prizadevanjih za doseganje integracije in vključevanja ter nazadnje za ustvarjanje bolj kohezivne in vključujoče družbe za vse. Ta akcijski načrt temelji na dosežkih akcijskega načrta o vključevanju državljanov tretjih držav iz leta 2016, hkrati pa so v njem predlagani novi in širši ukrepi, s katerimi lahko EU in države članice dosežejo največjo dodano vrednost in ustvarijo večji učinek. Ti ukrepi dopolnjujejo ukrepe, vključene v nedavne strategije za enakost²⁹. Predlagani ukrepi temeljijo na obsežnih posvetovanjih, ki jih je Komisija med junijem in oktobrom 2020 izvedla s številnimi akterji. Sem spadajo javno posvetovanje ter ciljno usmerjena posvetovanja z državami članicami, lokalnimi in regionalnimi organi,

²⁸ Kot je poudarjeno v Priporočilu Komisije o zakonitih poteh do zaščite v EU (C(2020) 6467 final), modeli skupnostnega sponzorstva lahko omogočajo hitrejšo in učinkovitejšo integracijo za begunce.

²⁹ Na primer Strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020) 152 final) in akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 (COM(2020) 565 final).

socialnimi in gospodarskimi partnerji, delodajalci, organizacijami civilne družbe, fundacijami, mednarodnimi organizacijami in migranti, vključno z begunci.³⁰

I. Izobraževanje in usposabljanje

Od predšolske vzgoje in varstva do terciarnega izobraževanja in izobraževanja odraslih ter neformalnega izobraževanja sta izobraževanje in usposabljanje temelj za uspešno udeležbo v družbi in eno najmočnejših orodij za izgradnjo bolj vključujoče družbe. Med pandemijo COVID-19 je pomen vključevanja in enakih možnosti v izobraževanju postal še bolj očit. Vključevanje in enakost spolov predstavljata eno od šestih razsežnosti evropskega izobraževalnega prostora³¹, ki bo dosežena do leta 2025 z uvajanjem vrste konkretnih pobud. Zagotoviti, da bodo naši izobraževalni sistemi bolj vključujoči, je tudi ključni cilj akcijskega načrta za digitalno izobraževanje³². Program znanj in spretnosti za Evropo spodbuja razvoj spretnosti in znanj skozi vse življenje³³.

Šole lahko resnično postanejo vozlišče integracije za otroke in njihove družine. Večja udeležnost otrok migrantov in otrok z migrantskim ozadjem v predšolski vzgoji in varstvu ter hkrati zagotavljanje, da so takšni programi namenjeni kulturno in jezikovno raznolikim otrokom, lahko zelo pozitivno vpliva na njihove prihodnje izobraževalne dosežke, tudi pri učenju jezika države gostiteljice ter pri integraciji njihovih staršev in družin na splošno. Šolsko okolje, ki vključuje skupnosti, podpirne storitve in starše, je lahko še posebej koristno za otroke z migrantskim ozadjem. Da bi to dosegli, morajo učitelji pridobiti potrebne spretnosti in znanja ter imeti na voljo vire, ki so potrebni za poučevanje v večkulturnih in večjezičnih razredih, ter podpirati otroke z migrantskim ozadjem skozi njihovo celotno izobraževanje. Boj proti segregaciji v šolah in pospeševanje interakcije med otroki migranti in otroki, rojenimi v EU, je prav tako ključnega pomena, da naš izobraževalni sistem postane bolj vključujoč. Šole imajo s poučevanjem o demokraciji, državljanstvu in veččinah kritičnega mišljenja pomembno vlogo pri odvratanju mladih od nasilnih ekstremističnih ideologij, organizacij in gibanj³⁴.

Otroci migranti, ki so invalidi, potrebujejo dodatno podporo za udeležbo v izobraževanju, ki temelji na enakopravni osnovi, kot velja za druge. Vključevanje bo vodilni motiv prihodnje celovite strategije EU o otrokovih pravicah, ki si bo prizadevala, da bodo vsi otroci, ne glede na svoje poreklo, zmožnost, socialno-ekonomsko ozadje, pravni status in status rezidenta, imeli enak dostop do enakega sklopa pravic in varstva. Mladinski sektor, zlasti mladinsko delo, lahko mladim migrantom pomaga pridobiti spretnosti in znanja ter kompetence prek neformalnega učenja.

Prehod v odraslost in iz šole v službo je lahko še posebej zahteven za nedavno prispеле otroke migrante, zlasti za mlade brez spremstva, predvsem zato, ker se podporni ukrepi pogosto

³⁰ Rezultati posvetovanj so na voljo tukaj: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/summary/summary_of_consultations_in_view_of_the_action_plan_on_integration_and_inclusion.pdf.

³¹ Sporočilo o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 (COM(2020) 625 final).

³² Akcijski načrt za digitalno izobraževanje za obdobje 2021–2027. Novi temelji za izobraževanje in usposabljanje v digitalni dobi (COM(2020) 624 final).

³³ Sporočilo Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (COM(2020) 274 final).

³⁴ Mreža za ozaveščanje o radikalizaciji je izdala številne spremne dokumente, da bi učitelje bolj usposobila za odkrivanje zgodnjih znakov radikalizacije in za obravnavo dejavnikov, ki so jo povzročili: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/topics-and-working-groups/ran-y-and-e_en.

prekinejo, ko otrok dopolni 18 let. Vnaprejšnja priprava na takšen prehod s podporo njihovim izobraževalnim dosežkom, z njihovim vključevanjem v poklicno izobraževanje in usposabljanje in v jamstvo za mlade³⁵ ter s „coachingom“ in mentorstvom, je lahko še posebej učinkovita.

Olajšanje priznavanja kvalifikacij, pridobljenih v tretjih državah, spodbujanje njihove prepoznavnosti in večja primerljivost z evropskimi kvalifikacijami/kvalifikacijami EU, hkrati pa ponujanje premostitvenih tečajev za pomoč migrantom pri dopolnjevanju izobraževanja, pridobljenega v tujini, so ključnega pomena za hitrejše in pravičnejše vključevanje migrantov na trg dela in jim omogočajo, da v celoti uporabijo svoje kompetence ter znanja in spretnosti. To lahko migrantom pomaga tudi pri nadaljnjem študiju v državi gostiteljici, s čimer se poveča stopnja njihove udeležbe v visokošolskem izobraževanju in pri vseživljenjskem učenju.

Učenje jezika države gostiteljice je ključnega pomena za uspešno integracijo. Vendar se to ne bi smelo prekiniti nekaj mesecev po prihodu. Pri jezikovnem izobraževanju je treba podpirati tudi vmesne in nadaljevalne tečaje ter jih prilagoditi potrebam različnih skupin. Kombinacija jezikovnega usposabljanja z razvojem drugih znanj in spretnosti ali delovnih izkušenj ter z dopolnilnimi ukrepi, kot je varstvo otrok, se je izkazala za posebej učinkovito pri izboljšanju dostopa do jezikovnega usposabljanja in njegovih rezultatov. Nenazadnje je čimprejšnje razumevanje zakonov, kulture in vrednot družbe gostiteljice, na primer s tečaji državljske vzgoje, ključnega pomena za polno udeležbo migrantov v družbi gostiteljici.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Več otrok migrantov in otrok z migrantskim ozadjem bo vključenih v visokokakovostno in vključujočo predšolsko vzgojo in varstvo.
- Učitelji bodo bolje opremljeni s potrebnimi znanji in spretnostmi ter bodo prejeli sredstva in podporo za upravljanje večkulturnih in večjezičnih razredov v korist otrok migrantov in otrok, rojenih v EU.
- Učne skupnosti več zainteresiranih strani bodo ustvarjene s sodelovanjem šol, zdravstvenih in socialnih služb ter staršev.
- Kvalifikacije, pridobljene v državah nečlanicah EU, se bodo priznale hitreje in enostavneje.
- Več migrantov se bo udeleževalo celovitih jezikovnih usposabljanj in programov državljske vzgoje, ki se bodo začeli ob prihodu, in jih spremljali na njihovih poteh integracije.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- **Izboljšala bo sodelovanje in dosežke v izobraževanju:**
 - z novim naborom orodij s praktičnimi smernicami za vključevanje v predšolsko vzgojo in varstvo, ki bodo objavljene v začetku leta 2021;
 - s ciljno usmerjeno podporo učiteljem pri razvoju kompetenc za soočanje s kulturno, versko in jezikovno raznolikostjo v razredih v okviru učiteljskih akademij Erasmus;
 - z dejavnostmi vrstniškega učenja in vrstniškega svetovanja, ki so v podporo državam članicam pri oblikovanju in izvajanju učinkovitih politik vključujočega izobraževanja v evropskem izobraževalnem prostoru;

³⁵ Jamstvo za mlade je zaveza vseh držav članic, da bodo vsem mladim pod 25 let zagotovile kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Izboljšano jamstvo za mlade krepi poudarek na posebnih potrebah ranljivih skupin, na primer mladih migrantov ali mladih z migrantskim ozadjem. Glej: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=sl>.

- z zagotavljanjem ciljno usmerjenega usposabljanja za mladinske delavce za pridobivanje znanj in spretnosti, ki se izrecno zahtevajo za podporo integraciji mladih migrantov.
- **Izboljšala bo priznavanje kvalifikacij:**
 - s spodbujanjem sodelovanja med nacionalnimi organi, pristojnimi za integracijo, in nacionalnimi centri za priznavanje kvalifikacij (ENIC-NARIC);
 - s podpiranjem preglednih praks za priznavanje kvalifikacij beguncem v okviru programa Erasmus;
 - s spodbujanjem izmenjav med državami članicami glede zagotavljanja dopolnilnih/premostitvenih tečajev za migrante;
 - z zagotavljanjem informacij o praksah za priznavanje ter o znanjih in spretnostih ter kvalifikacijah za migrante, ki izkoristijo ves potencial portala Europass;
 - s spodbujanjem preglednosti sistemov kvalifikacij, tudi prek evropskega ogrodja kvalifikacij;
- s sodelovanjem z državami članicami za nadaljnji razvoj **celovitih in dostopnih programov učenja jezikov**, vključno z vmesnimi in nadaljevalnimi tečaji, s financiranjem in izmenjavo izkušenj;
- s spodbujanjem izmenjav med državami članicami o uspešnih pristopih k tečajem državljanske vzgoje.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- povečajo število otrok migrantov in otrok z migrantskim ozadjem, ki sodelujejo v predšolski vzgoji in varstvu, hkrati pa naj zagotovijo, da splošni programi predšolske vzgoje in varstva zagotavljajo podporo kulturno in jezikovno raznolikim otrokom;
- zagotovijo, da so postopki za priznavanje tujih kvalifikacij hitri, pravični, pregledni in cenovno dostopni;
- vključijo vodenje večkulturnih in večjezičnih razredov ter vrednotijo in mobilizirajo uporabo posameznih jezikovnih ozadij učencev kot ključna znanja in spretnosti pri izvajanju učnih načrtov in učiteljem zagotovijo potrebna sredstva za obravnavanje teh vprašanj;
- razvijejo posebne programe podpore za mladoletnike brez spremstva, ki presegajo šoloobvezno starost, in programe za mladoletnike brez spremstva pri prehodu v odraslost;
- zagotovijo dostopnost in cenovno dostopnost športnih in prostočasnih dejavnosti po pouku;
- zagotovijo podporo pri učenju jezikov po začetnem obdobju integracije, s čimer se spodbujak nadgraditvi začetne ali vmesne stopnje znanja;
- v celoti izkoristijo sredstva EU, zlasti Evropski socialni sklad plus, Sklad za azil in migracije in Evropski sklad za regionalni razvoj, za podporo programom in ukrepom, povezanim z izobraževanjem, znanji in spretnostmi ter jezikovnim usposabljanjem, glede na potrebe, ugotovljene na nacionalni in regionalni ravni.

II. Zaposlovanje ter znanja in spretnosti

Migranti predstavljajo pomemben del delovne sile v EU. Kriza zaradi COVID-19 je njihov prispevek k evropskim gospodarstvom in trgom dela še bolj izpostavila³⁶. Mnogi migranti prispejo z znanji in spretnostmi, po katerih na naših trgih dela vlada veliko povpraševanje,

³⁶ Glej: JRC (2020), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf.

vendar se pogosto srečujejo s težavami pri iskanju zaposlitve, ki bi odražala njihovo raven znanj in spretnosti, saj njihova znanja in spretnosti niso priznana. Ženske migrantke so še posebej izpostavljene tveganju, da so previsoko usposobljene za svoje delo, zaradi česar se lahko njihova znanja in spretnosti zmanjšajo. Spopadajo se z večjimi ovirami in omejenim dostopom do podpore³⁷. Poleg tega je treba obravnavati izzive, s katerimi se srečujejo invalidi migranti, da bodo lahko sodelovali na trgu dela.

Cilj programa znanj in spretnosti za Evropo³⁸ je pomagati vsem, tudi migrantom, da pridobijo širša in boljša znanja in spretnosti ter jih uporabijo. Poleg tega so nedavno v več državah članicah razvili inovativna orodja za hitro oceno znanj in spretnosti migrantov. Ocene znanj in spretnosti, ki so bile izvedene že v fazi pred odhodom, lahko migrantom pomagajo pri hitrejšem vključevanju na trg dela, zlasti v okviru programov preselitve in dopolnilnih poti.

Podjetniki migranti prispevajo h gospodarski rasti, ustvarjajo delovna mesta in lahko podpirajo okrevanje po COVID-19. Vendar se soočajo z različnimi izzivi, kot so pomanjkanje mrež, težaven dostop do posojil in nezadostno poznavanje regulativnega in finančnega okvira. Dostop do finančnih informacij in večja finančna pismenost imata lahko pomembno vlogo pri premagovanju teh izzivov. Razpoložljivost finančnih storitev in dostop do njih so bistvenega pomena za vse migrante, da lahko v celoti sodelujejo v gospodarstvu države ali ustvarijo stabilno življenje zase in za svoje družine ter pošiljajo nakazila v domovino. Digitalne finance lahko pripomorejo k večji dostopnosti finančnih storitev.

Učinkovito vključevanje migrantov in državljanov EU z migracijskim ozadjem na trg dela zahteva dejavno sodelovanje številnih akterjev, vključno z javnimi organi na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni, organizacijami civilne družbe, gospodarskimi in socialni partnerji ter delodajalci.

Kakovostno poklicno izobraževanje in usposabljanje z močno razsežnostjo učenja, ki temelji na delu, je lahko še posebej učinkovito orodje za pomoč migrantom pri vstopu na trg dela. Kljub temu ovire za njihovo sodelovanje v poklicnem izobraževanju in usposabljanju še vedno ostajajo.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Ključni akterji na trgu dela in migranti bodo tesneje sodelovali na ravni EU, lokalni in nacionalni ravni.
- Podjetniki migranti, vključno s socialnimi podjetniki, bodo prejeli več podpore prek lažjega dostopa do financiranja, usposabljanja in svetovanja.
- Na trgu dela bo sodelovalo več žensk migrantk.
- Ocena znanj in spretnosti migrantov bo učinkovitejša in hitrejša. Izpopolnjevanje in preusposabljanje bosta stalno podpirata, tudi s postopki potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja.
- Več migrantov bo sodelovalo v visokokakovostnem poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

³⁷ Glej: JRC (2020), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121425>.

³⁸

Glej: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223#:~:text=The%20European%20Skills%20Agenda%20is%20a%20five-year%20plan,on%20the%20lessons%20learnt%20during%20the%20COVID-19%20pandemic>.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- **Sodelovala bo s socialnimi in gospodarskimi partnerji** za spodbujanje pristopa, ki vključuje več zainteresiranih strani, k vključevanju na trg dela prek *evropskega partnerstva za vključevanje*³⁹.
- **Podpirala bo delodajalce** z izmenjavami in vrstniškim učenjem, izhajajoč iz pobude *Delodajalci z združenimi močmi za spodbujanje vključevanja*⁴⁰.
- Zagotovila bo podporo tako ženskam kot moškim na področju **vključujočega podjetništva** v okviru programa InvestEU, vključno s podjetniki migranti, in spodbujala vključujoče sheme mentorstva.
- **Olajšala bo ocenjevanje in potrjevanje znanj in spretnosti:**
 - z izmenjavami in krepitvijo praks ocenjevanja znanj in spretnosti prek evropske mreže za vključevanje, evropske mreže javnih zavodov za zaposlovanje in posodobljene platforme Europass;
 - z nadaljnjim razvijanjem orodja EU za profiliranje znanj in spretnosti državljanov tretjih držav EU in spodbujanjem njegove uporabe med javnimi organi in drugimi organizacijami, tudi pred prihodom, zlasti v primeru preselitve in dopolnilnih poti;
- s podpiranjem ljudi z migrantskim ozadjem v okviru prihodnjega programa za državljane, enakost, pravice in vrednote⁴¹.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- izkoristijo orodje EU za profiliranje znanj in spretnosti državljanov tretjih držav v zgodnji fazi, zlasti za prosilce za azil, begunce in migrante, in okrepijo postopke za potrditev neformalnega učenja;
- ozaveščajo o diskriminaciji v postopku zaposlovanja in na delovnem mestu ter krepijo ukrepe proti diskriminaciji;
- spodbujajo podjetništvo med migranti s prilagojenimi programi usposabljanja in mentorstva, omogočanjem dostopa do splošnih struktur za podporo podjetništvu za migrante in vključevanjem podjetništva v programe integracije;
- v celoti izkoristijo sredstva EU, zlasti Evropskega socialnega sklada plus in Evropskega sklada za regionalni razvoj za podporo programom in ukrepom, povezanih z vključevanjem na trg dela, v skladu s potrebami, opredeljenimi na nacionalni in regionalni ravni.

III. Zdravje

Nezadosten dostop do storitev zdravstvenega varstva je lahko pomembna ovira za integracijo in vključevanje, ki vpliva na skoraj vsa področja življenja, vključno z zaposlitvijo in izobraževanjem. Migranti se spopadajo s posebnimi stalnimi ovirami pri dostopu do storitev zdravstvenega varstva, vključno z upravnimi ovirami, strahovi, povezanimi v zvezi z negotovostjo glede trajanja njihovega prebivanja, diskriminacijo, pomanjkanjem informacij in nepoznavanjem sistema zdravstvenega varstva ter jezikovnimi in medkulturnimi ovirami. Ženske migrantke se spopadajo z dodatnimi izzivi, saj imajo običajno slabše znanje jezika

³⁹https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en.

⁴⁰ Komisija je pobudo začela leta 2017, da bi poudarila, na kakšen način si delodajalci prizadevajo za vključevanje beguncev in drugih migrantov na trg dela: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/integration-pact_en.

⁴¹ Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za pravice in vrednote (COM/2018/383 final/2 – 2018/0207 (COD)).

države gostiteljice, šibkejša družbeno omrežje ter večje odgovornosti za varstvo otrok in družino.

Pandemija COVID-19 je pokazala globoko zakoreninjene neenakosti pri dostopu do zdravstvenih storitev. Pokazala je tudi, da lahko te neenakosti predstavljajo tveganje za družbo na splošno. Verjetneje je, da bodo migranti delali na delovnih mestih, ki zahtevajo tesne stike z drugimi, zaradi česar so ti migranti in njihove družine bolj izpostavljeni tveganju okužbe s COVID-19⁴² in drugimi nalezljivimi boleznimi.

Duševno zdravje je ključnega pomena za integracijo migrantov. Čeprav za migrante, zlasti begunce, obstaja večje tveganje, da se pri njih pojavijo težave z duševnim zdravjem zaradi travm, ki so jih utrpeli v svoji izvorni državi, ter težav, ki jih imajo med migracijskim potovanjem, ali izkušenj po prihodu, na primer socialne osamitve ali diskriminacije, se pogosto srečujejo z ovirami pri dostopu do storitev na področju duševnega zdravja.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem bodo obveščeni o njihovih pravicah in bodo imeli enak dostop do rednih storitev zdravstvenega varstva, vključno s storitvami na področju duševnega zdravja, pod pogoji, določenimi z nacionalno zakonodajo in praksami.
- Pri olajšanju dostopa do storitev zdravstvenega varstva se bodo v celoti upoštevali posebni izzivi, s katerimi se srečujejo ženske migrantke, vključno s predporodnim in poporodnim zdravstvenim varstvom mater.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- **Spodbujala bo dostop do storitev zdravstvenega varstva za migrante:**
 - s financiranjem namenskih projektov v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje⁴³ in ukrepov vključevanja, namenjenih osebam z migrantskim ozadjem, v okviru prihodnjega programa za državljane, enakost, pravice in vrednote;
 - s sodelovanjem z državami članicami za spodbujanje enakega dostopa do kakovostnih in cenovno dostopnih storitev zdravstvenega varstva s sredstvi EU, kot sta Evropski socialni sklad Plus in Evropski sklad za regionalni razvoj.
- **Podpirala in spodbujala bo izmenjave med državami članicami o:**
 - programih preventive in promocije zdravja, ki so posebej usmerjeni v migrante, z ustreznimi orodji za ozaveščanje;
 - dostopu do storitev na področju duševnega zdravja in rehabilitacije⁴⁴.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- zdravstvenim delavcem zagotovijo usposabljanje o upravljanju raznolikosti in potrebah posebnih skupin migrantov (migranti s travmo, žrtve trgovine z ljudmi ali nasilja na podlagi spola, mladoletniki brez spremstva, starejši ljudje, invalidi itd.), pri čemer uporabijo različne projekte in gradiva za usposabljanje, ki so bili pripravljene v okviru programov EU za zdravje;
- olajšajo dostop migrantov do splošnih zdravstvenih storitev, vključno s storitvami na področju duševnega zdravja, z zagotavljanjem storitev, ki so prilagojene njihovim potrebam, in odpravljanjem diskriminacije;

⁴² Glej: OECD, What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children?, <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de/>.

⁴³ Financira se še v okviru neposrednega upravljanja v obdobju financiranja 2014–2020.

⁴⁴ V skladu s členom 26 Konvencije ZN o pravicah invalidov.

- v celoti izkoristijo sredstva EU, kot so Evropski socialni sklad Plus, Sklad za azil in migracije in Evropski sklad za regionalni razvoj, za podporo programom in ukrepom, povezanim z dostopom do storitev zdravstvenega zdravstva, glede na potrebe, ugotovljene na nacionalni in regionalni ravni.

IV. Stanovanja

Dostop do ustreznih in cenovno dostopnih stanovanj je ključni dejavnik uspešne integracije. Stanovanjske razmere močno vplivajo na zaposlitvene in izobraževalne možnosti ter na interakcijo med migranti in gostiteljskimi skupnostmi⁴⁵. Slabe stanovanjske razmere in segregacija lahko poslabšajo delitve, ki ogrožajo socialno kohezijo. Povečanje cen stanovanj, pomanjkanje cenovno dostopnih in socialnih stanovanj ter diskriminacija na stanovanjskem trgu migrantom otežujejo iskanje ustreznih in dolgoročnih stanovanjskih rešitev.

Čeprav je odgovornost za stanovanjske politike v nacionalni pristojnosti, ima lahko Komisija pomembno vlogo pri podpori državam članicam ter lokalnim in regionalnim organom pri reševanju izzivov in spodbujanju vključujočih stanovanjskih rešitev.

V zadnjih letih so v mnogih državah EU razvili številne inovativne stanovanjske rešitve, tudi s financiranjem EU⁴⁶. Partnerski pristopi, sobivanje in zagotavljanje stanovanj v kombinaciji s storitvami na področju zaposlovanja in socialnimi storitvami so se izkazali kot posebej obetavni modeli, ki spodbujajo vključevanje in ustvarjanje skupnosti. Kot je bilo napovedano v okviru vala prenove⁴⁷, bo Komisija pripravila pobudo za cenovno dostopna stanovanja, da se podpre nadaljnje izvajanje in ponavljanje takšnih uspešnih pobud.

Samostojna stanovanja za prosilce za azil, za katere obstaja velika verjetnost, da jim bo dodeljena zaščita, lahko pospešijo postopek integracije, zlasti če se ob tem hitro zagotovi podpora pri integraciji.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem bodo imeli dostop do ustreznih in cenovno dostopnih stanovanj, vključno s socialnimi stanovanji.
- Države članice ter lokalni in regionalni organi bodo imeli dostop do širokega nabora orodij in dobrih praks za boj proti diskriminaciji na stanovanjskem trgu.
- Inovativne stanovanjske rešitve, ki spodbujajo vključevanje in boj proti segregaciji, se bodo uveljavile v celotni EU.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- Sodelovala bo z državami članicami za spodbujanje nesegregiranih **ustreznih in cenovno dostopnih stanovanj, vključno s socialnimi stanovanji**, ter zagotavljala spremljevalne storitve vključevanja z uporabo sredstev EU, zlasti v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada plus, Sklada za azil in migracije ter programa InvestEU;
- spodbujala bo vzajemno učenje med državami članicami, mesti, vasmimi in regijami o boju

⁴⁵ Glej na primer akcijski načrt EU za boj proti rasizmu, v katerem je poudarjeno, da diskriminacija na stanovanjskem trgu krepi segregacijo s posrednim učinkom na izobraževanje ali zaposlitvene možnosti in v primeru družin z otroki znatno škoduje razvoju otrok.

⁴⁶ Glej na primer projekte, financirane v okviru Inovativnih urbanističnih ukrepov, <https://www.uia-initiative.eu/en>.

⁴⁷ Val prenove za Evropo – ekologizacija stavb, ustvarjanje delovnih mest, izboljšanje življenj (COM(2020) 662 final).

proti **diskriminaciji na stanovanjskem trgu in zmanjševanju stanovanjske segregacije** prek evropske mreže za integracijo, mestne akademije za integracijo in namenskega financiranja v okviru Sklada za azil in migracije;

- spodbujala bo modele **samostojnih stanovanj** (ki bodo imeli prednost pred kolektivnimi stanovanji) za prosilce za azil, zlasti za družine, ter razširjala in krepila uspešne inovativne modele vključujočih in cenovno dostopnih stanovanj za upravičence do mednarodne zaščite.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- zagotovijo celostni pristop in uskladijo stanovanjske politike s politikami dostopa do zaposlitve, izobraževanja, zdravstvenega varstva in socialnih storitev;
- čim prej zagotovijo prilagojene in samostojne stanovanjske rešitve za begunce in prosilce za azil, ki bodo verjetno prejeli mednarodno zaščito, ter omogočijo nemoten prehod prosilcev za azil v samostojno življenje, po tem ko bodo prejeli mednarodno zaščito;
- v celoti izkoristijo sklade EU, kot so Evropski sklad za regionalni razvoj, Sklad za azil in migracije ter program InvestEU za spodbujanje ustreznih in cenovno dostopnih stanovanj, vključno s socialnimi stanovanji, v skladu z ugotovljenimi potrebami na nacionalni in regionalni ravni, kot tudi Evropski socialni sklad plus za podporo dostopu do stanovanj.

5. Ukrepi v podporo učinkoviti integraciji in vključevanju na vseh sektorskih področjih

I. Vzpostavitev trdnih partnerstev za učinkovitejši proces integracije

Integracija je družbeni proces, ki ni le odgovornost ene same, temveč številnih skupin: migrantov, gostiteljskih skupnosti, javnih organov in ustanov, socialnih in gospodarskih partnerjev, organizacij civilne družbe, cerkev, verskih in drugih filozofskih skupnosti ter zasebnega sektorja. Za doseganje trajnostne in uspešne integracije je bistvenega pomena, da migranti in gostiteljske skupnosti dejavno sodelujejo v procesu integracije. Komisija bo poskušala opolnomočiti vse akterje in jim omogočiti, da prispevajo k temu procesu z vzpostavljanjem trdnih in dolgoročnih partnerstev več zainteresiranih strani na različnih ravneh upravljanja. Pri tem bo Komisija izhajala iz uspešnih primerov sodelovanja, kot so partnerstvo za vključevanje migrantov in beguncev v okviru agende EU za mesta⁴⁸, evropsko partnerstvo za vključevanje s socialnimi in gospodarskimi partnerji⁴⁹ ter partnerstvo s podeželskimi regijami v prihodnji dolgoročni viziji podeželskih območij.

Pomembno je tudi zagotoviti, da so vse ravni upravljanja – evropska, nacionalna, makroregionalna, čezmejna, regionalna in lokalna – v celoti vključene v oblikovanje in izvajanje strategij za integracijo, da se čim bolj poveča učinkovitost ukrepov.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Vse ustrezne zainteresirane strani bodo opolnomočene in jim bo omogočeno prispevati k procesu integracije.
- Partnerstva več zainteresiranih strani bodo vzpostavljena na ravni EU ter nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

⁴⁸ Glej: <https://www.inclusionpartnership.com> in <https://ec.europa.eu/futurium/en/inclusion-of-migrants-and-refugees>.

⁴⁹ Glej: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en.

- Med Komisijo in ključnimi zainteresiranimi stranmi za integracijo bo potekal strukturiran in odprt dialog.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- **Podpirala bo države članice:**
 - s krepitvijo evropske mreže za integracijo, ki jo bo uporabila za pomoč državam članicam pri razvoju, posodabljanju in izvajanju nacionalnih strategij ter akcijskih načrtov za integracijo;
 - z zagotavljanjem ciljno usmerjenega financiranja in krepitvijo zmogljivosti držav članic za spodbujanje usklajevanja med ključnimi zainteresiranimi stranmi za integracijo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni;
 - s prenosom in razširitvijo inovativnih rešitev na področju zaposlovanja, znanj in spretnosti ter socialne vključenosti po vsej Evropi z nadnacionalnim sodelovanjem in partnerstvom Evropskega socialnega sklada plus.
- **Podpirala bo lokalne in regionalne organe:**
 - z vzpostavljanjem partnerstva z Odborom regij za začetek političnega dialoga ter spodbujanje učenja in izmenjav o integraciji za lokalne in regionalne organe;
 - z razširjanjem mestne akademije za integracijo⁵⁰ v celovit program za krepitev zmogljivosti za oblikovalce politike in strokovnjake na lokalni, regionalni in nacionalni ravni na področju integracije;
 - s krepitvijo medverskega dialoga med skupnostmi, podpiranjem mest pri preprečevanju radikalizacije z zagotavljanjem financiranja, smernic in usposabljanja za strokovnjake in lokalne akterje, tudi v okviru mreže za ozaveščanje o radikalizaciji in v okviru pobude „Mesta v EU proti radikalizaciji“⁵¹ in njenega prihodnjega razvoja;
 - z raziskovanjem podeželskih partnerstev, da se zagotovita vključevanje in integracija migrantov na podeželskih območjih.
- **Opolnomočila bo gostiteljske skupnosti:**
 - s krepitvijo zmogljivosti lokalnih in regionalnih organov za vključevanje lokalnih skupnosti v oblikovanje in izvajanje ukrepov in programov za integracijo;
 - s financiranjem projektov za spodbujanje prostovoljnih dejavnosti, ki jih sooblikujejo migranti in gostiteljske skupnosti;
 - s spodbujanjem mentorskih in prijateljskih programov med lokalnimi skupnostmi in novopriselimi migranti.
- **Podpirala bo civilno družbo:**
 - s sodelovanjem v rednih posvetovanjih in dialogih z organizacijami civilne družbe in organizacijami diaspore, vključno z letnim Evropskim forumom za migracije.
- **Podpirala bo socialne in gospodarske partnerje in delodajalce z:**
 - izvajanjem evropskega partnerstva za vključevanje s socialnimi in gospodarskimi partnerji in zagotavljanjem podpore delodajalcem (glej ukrepe pod naslovom Zaposlovanje).
- **Podpirala bo fundacije in druge organizacije socialne ekonomije z:**
 - vzpostavitev strukturnega dialoga o integraciji migrantov in preučitvijo možnih orodij za sodelovanje s fundacijami in mrežnimi organizacijami, ki sodelujejo s

⁵⁰ Glej: <https://www.inclusionpartnership.com/urban-academy>.

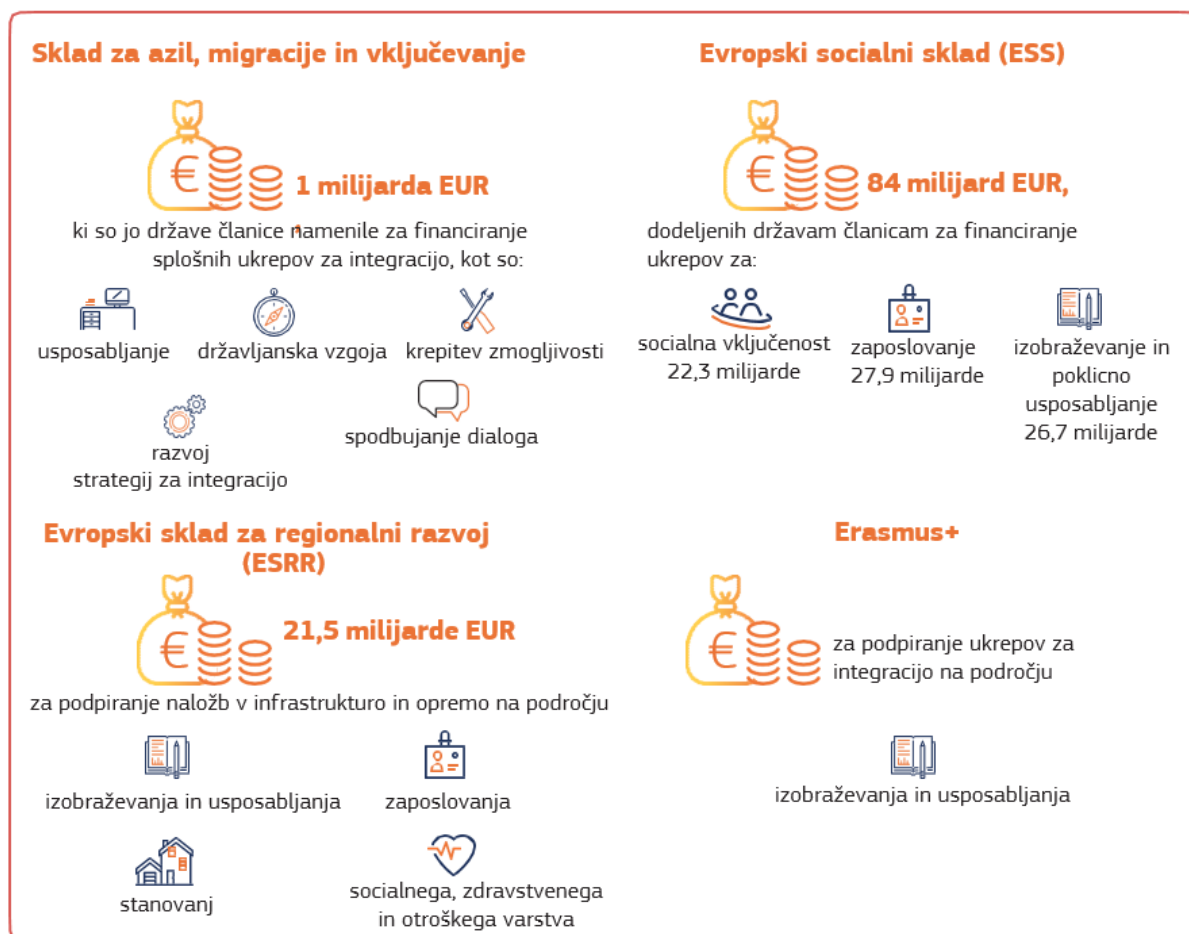
⁵¹ Evropska komisija je to pobudo začela leta 2019. Namenjena je predvsem županom in njihovim svetovalcem ter dopolnjuje prizadevanja mreže za ozaveščanje o radikalizaciji zlasti z izmenjavo politik o preprečevanju radikalizacije med mesti.

fundacijami.

II. Povečane možnosti financiranja EU v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027

Podpora ukrepom držav članic pri integraciji in vključevanju s financiranjem EU bo ostala prednostna naloga Komisije. To se bo izvajalo neposredno prek Komisije ali programov držav članic v okviru deljenega upravljanja. Ker je integracija dolgoročen proces in ima medsektorsko naravo, jo na njenih področjih podpirajo različni skladi EU.

Glavni skladi EU, ki prispevajo k integraciji in vključevanju v obdobju 2014–2020

Za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 je Komisija predlagala, da se prihodnji Sklad za azil in migracije usmeri v podporo prilagojenim ukrepom, ki se izvajajo v zgodnjih fazah integracije, in horizontalnim ukrepom. Vključevanje migrantov na trg dela in njihovo socialno vključevanje pa bi se lahko financirala iz Evropskega socialnega sklada Plus (ESS+). Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) podpira vključevanje prek infrastrukture, opreme in dostopa do storitev na področju izobraževanja, zaposlovanja, stanovanj ter socialnega, zdravstvenega in otroškega varstva. Poleg tega bi se morale naložbe iz ESS+, Sklada za azil in migracije ter ESRR na področjih, pomembnih za integracijo, dopolnjevati in delovati v sinergiji z drugimi skladi in programi EU, vključno zlasti z Erasmus+, mehanizmom za okrevanje in odpornost, Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja (EKSRP) in programom InvestEU, da se celovito podpre socialna vključenost. Poleg tega lahko instrument za tehnično podporo⁵² državam članicam na zahtevo zagotavlja tehnično podporo pri razvoju ali izboljšanju politik integracije in vključevanja. Posebni ukrepi, ki obravnavajo vključevanje državljanov EU z migrantskim ozadjem, se lahko financirajo tudi iz prihodnjega programa za državljane, enakost, pravice in vrednote.

Lokalni in regionalni organi imajo ključno vlogo v procesu integracije, vendar jim pogosto primanjkuje sredstev za izvajanje ukrepov za integracijo ali težko dostopajo do sredstev EU. V okviru novega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 je Komisija predlagala olajšanje njihovega dostopa do sredstev EU z boljšimi informacijami in večjo vključenostjo v

⁵² Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. maja 2020 o vzpostavitvi instrumenta za tehnično podporo (COM(2020) 409 final), pod pogojem, da ga sprejmeta Evropski parlament in Svet.

pripravo, izvajanje in pregled ustreznih nacionalnih programov, ki se upravljajo v okviru deljenega upravljanja.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Države članice bodo prednostno financirale integracijo v okviru skladov EU, ki prispevajo k integraciji, v skladu s potrebami, ugotovljenimi na nacionalni in regionalni ravni.
- Dostop do financiranja EU za integracijo in vključevanje bo olajšan za države članice in ključne zainteresirane strani za integracijo, vključno z lokalnimi in regionalnimi organi.
- Potencialni upravičenci se bodo bolje zavedali možnosti financiranja za integracijo na ravni EU.
- Organi, ki upravljajo sredstva EU, pomembna za integracijo, bodo usklajevali svoje ukrepe na makroregionalni, nacionalni, regionalni in lokalni ravni.
- Pri načrtovanju programov in izvajanju sredstev EU se bodo krepila partnerstva z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, zlasti lokalnimi in regionalnimi organi.
- Inovativni instrumenti za financiranje dejavnosti integracije se bodo uporabljali pogosteje.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- Organizirala bo **redne izmenjave z organi upravljanja** Sklada za azil in migracije⁵³, Evropskega socialnega sklada plus, Evropskega sklada za regionalni razvoj in drugih skladov EU, kot sta Erasmus+ in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.
- Predlagala bo evropsko jamstvo za otroke za boj proti revščini in socialni izključenosti med najbolj prikrajšanimi otroki v EU, vključno z otroki z migrantskim ozadjem.
- Razvila bo vrsto **spletnih seminarjev** za javne organe in organizacije civilne družbe ter **nabor orodij** o uporabi sredstev EU za integracijo v programskem obdobju 2021–2027⁵⁴.
- Spodbudila bo naložbe na področjih izobraževanja in usposabljanja, socialne infrastrukture (šol, univerz, bolnišnic, dolgotrajne oskrbe, cenovno dostopnih in dostopnih stanovanj), mikrofinanciranja, socialnih podjetij in socialnih inovacij v korist migrantom v okviru „sklopa za socialne naložbe ter znanja in spretnosti“ programa InvestEU.
- Razvila bo **javno-zasebna partnerstva** (na primer s fundacijami in zasebnimi donatorji).

Pri uporabi financiranja EU za integracijo se države članice spodbuja, naj:

- izkoristijo sredstva EU za spodbujanje integracije v skladu s potrebami, ugotovljenimi na nacionalni in regionalni ravni. To lahko vključuje naložbe v izobraževanje, zaposlovanje, stanovanja, storitve zdravstvenega in socialnega varstva, skupaj z ukrepi za krepitev zmogljivosti in ukrepi za odpravo segregacije in diskriminacije;
- zagotovijo usklajen pristop na nacionalni, makroregionalni, regionalni in lokalni ravni pri načrtovanju programov in izvajanju sredstev EU, kar prispeva k integraciji in vključevanju;
- povečajo udeležbo zasebnih zainteresiranih strani pri ukrepih za integracijo z inovativnimi instrumenti, partnerstvi in spodbudami;
- olajšajo dostop lokalnih in regionalnih organov do financiranja EU s posebnimi razpisi za zbiranje predlogov za lokalne in regionalne organe;

⁵³ Sklad za azil in migracije spodbuja učinkovito upravljanje migracijskih tokov ter izvajanje, krepitev in razvoj skupnega pristopa Unije k vprašanju azila in priseljevanja. Ne zajema financiranja ukrepov za vključevanje državljanov EU z migrantskim poreklom.

⁵⁴ To bo posodobitev „Priročnika o uporabi sredstev za vključevanje oseb z migrantskim ozadjem“ iz leta 2018: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2018/toolkit-on-the-use-of-eu-funds-for-the-integration-of-people-with-a-migrant-background.

- sprejmejo ustrezne ukrepe za ozaveščanje potencialnih upravičencev o možnostih financiranja EU za integracijo in vključevanje;
- v pripravo, pregled, izvajanje in spremljanje programov skladov EU za obdobje 2021–2027 (Sklad za azil in migracije, ESS+ in ESRR) vključijo lokalne in regionalne organe, organizacije civilne družbe, vključno z organizacijami, ki zastopajo migrante, in organizacijami diaspore, ter socialne in gospodarske partnerje;
- upoštevajo položaj migrantov in njihovih otrok (na primer v zdravstvu, zaposlovanju in izobraževanju) pri njihovih nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost;
- uporabijo instrument za tehnično podporo za podporo pri oblikovanju, razvoju in izvajanju prilagojenih reform, povezanih s politikami integracije in vključevanja na različnih področjih.

III. Spodbujanje sodelovanja in srečanj z družbo gostiteljico

Oblikovanje gostoljubnih, raznolikih in vključujočih družb je proces, ki zahteva sodelovanje migrantov in družbe gostiteljice. Vključevanje migrantov in državljanov EU z migrantskim ozadjem, pa tudi spodbujanje njihovega dejavnega sodelovanja v posvetovalnih procesih in postopkih odločanja lahko pomaga pri njihovem opolnomočenju ter zagotavlja, da so politike integracije in vključevanja učinkovitejše in odražajo resnične potrebe. Iz tega razloga je Komisija ustanovila skupino strokovnjakov za mnenja migrantov, sestavljeno iz migrantov in organizacij, ki zastopajo njihove interese, in se bo z njo posvetovala pri oblikovanju in izvajanju prihodnjih politik EU na področju migracije, azila in integracije⁵⁵.

Ne glede na to, ali gre za šolo, pisarno, športni klub ali sosesko, je zagotavljanje prostorov in priložnosti za migrante in lokalne skupnosti za druženje in interakcijo močno sredstvo za vključevanje in bolj povezane družbe. Poleg tega je spodbujanje medkulturnega dialoga, vključno z medverskim dialogom med verskimi skupnostmi, bistvenega pomena. Podpora udeležbi migrantov in interakciji z družbo gostiteljico zahteva tudi, da lokalne skupnosti pridobijo več informacij o ljudeh, ki prihajajo v njihove skupnosti, in o njihovem ozadju. Sheme skupnostnega sponzorstva ne le pomagajo državam članicam, da povečajo število mest za ljudi, ki potrebujejo zaščito (s preselitvijo, humanitarnim sprejemom in drugimi dopolnilnimi potmi), temveč jih tudi uspešno vključijo v gostoljubne gostiteljske skupnosti, ki so seznanjene z njihovim prihodom in so pripravljene nanj⁵⁶.

Množična udeležba v izobraževanju, kulturi in športu zbližuje ljudi. Pomaga v boju proti ksenofobiji, izključevanju, radikalizaciji in predsodkom vrste „mi proti njim“, hkrati pa krepi medsebojno spoštovanje in spodbuja občutek pripadnosti migrantov. Mladinski programi, kot je evropska solidarnostna enota, mladim prostovoljcem omogočajo delo na projektih, ki obravnavajo identiteto, kulturo in kulturno raznolikost, se spoprijemajo s predsodki in konflikti ter spodbujajo medsebojno spoštovanje in razumevanje.

Spodbujanje izmenjav med državami članicami in upoštevanje migrantov pri oblikovanju in izvajanju ustreznih programov EU lahko prispeva k dejavnejši udeležbi migrantov v naših družbah in k boljšemu razumevanju na področjih, kot so enakost spolov, enakost LGBTIQ oseb in boj proti rasizmu, ksenofobiji in antisemitizmu.

⁵⁵ Prvo srečanje skupine, usmerjeno v integracijo in vključevanje, je potekalo 12. novembra 2020.

⁵⁶ Priporočilo Komisije o zakonitih poteh do zaščite v EU (C(2020) 6467 final). https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission_recommendation_on_legal_pathways_to_protection_in_the_eu_promoting_resettlement_humanitarian_admission_and_other_complementary_pathways.pdf.

Dobra obveščенost o migracijah in integraciji lahko pomaga tudi v boju proti predsodkom in polarizaciji. Vendar večina Evropejcev (61 %) meni, da ni dovolj ali sploh ni obveščena o migracijah in integraciji⁵⁷. Sodelovanje s predstavniki medijev, izobraževalnimi institucijami in organizacijami civilne družbe je ključnega pomena za boljše obveščanje državljanov EU o stvarnosti migracij in integracije.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Več migrantov in državljanov EU z migrantskim ozadjem bo sodelovalo v posvetovalnih procesih in postopkih odločanja na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni.
- Zagotovljene bodo večje možnosti za srečanja in izmenjave med migranti, državljani EU z migrantskim ozadjem in lokalnimi skupnostmi, tudi prek umetnosti, kulture, športa in družabnega življenja na splošno.
- Ženske migrantke bodo imele enake možnosti za udeležbo v družbi.
- Več Evropejcev bo dobro obveščениh o integraciji in migracijah.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- Financirala bo projekte za povečanje **zmogljivosti državnih, regionalnih in lokalnih organov** za vključevanje migrantov in organizacij migrantov v postopke odločanja.
- Tesno bo sodelovala z nedavno ustanovljeno **skupino strokovnjakov za mnenja migrantov** pri oblikovanju in izvajanju politik EU na področju migracije, azila in integracije.
- Podpirala bo razvoj programov **skupnostnega sponzorstva** za upravičence do mednarodne zaščite po vsej EU s financiranjem, spodbujanjem izmenjave najboljših praks in okrepljenim sodelovanjem med vsemi ustreznimi javnimi in zasebnimi zainteresiranimi stranmi.
- Uvedla bo nagrade za integracijo za šole, lokalne skupnosti, umetniške in kulturne organizacije ter športne in mladinske klube, da se prepozna njihov prispevek k integraciji in vključevanju.
- V sodelovanju s fundacijo UEFA bo organizirala **nogometne festivale**, namenjene mladim migrantom v mestih gostiteljih naslednjega evropskega nogometnega prvenstva.
- Še naprej bo izboljševala vzpostavljanje ugodnega okolja za socialno ekonomijo in socialne **inovacije** za spodbujanje vključevanja in udeležbe v prihodnjem akcijskem načrtu za socialno ekonomijo.
- Financirala bo projekte za **ozaveščanje** o dejstvih in številkah ter glavnih trendih integracije in migracije za novinarje in šole za novinarstvo.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- uskladijo nacionalne strategije za integracijo z nacionalnimi akcijskimi načrti proti rasizmu in rasni diskriminaciji⁵⁸;
- vključijo migrante in organizacije migrantov v oblikovanje, izvajanje in vrednotenje politik in programov integracije in vključevanja, četudi jih financira EU;
- spodbujajo izmenjave z družbami gostiteljicami s prostovoljstvom, športom, neformalnim izobraževanjem ter mladinskimi in kulturnimi dejavnostmi.

⁵⁷ Glej rezultate Eurobarometra o integraciji iz leta 2018, https://ec.europa.eu/home-affairs/news/results-special-eurobarometer-integration-immigrants-european-union_en.

⁵⁸ Akcijski načrt EU za boj proti rasizmu spodbuja vse države članice, naj oblikujejo in sprejmejo nacionalne akcijske načrte proti rasizmu in rasni diskriminaciji.

IV. Izboljšanje uporabe novih tehnologij in digitalnih orodij za integracijo in vključevanje

Tehnološke inovacije odpirajo nove priložnosti za modernizacijo ter olajšujejo dostop do integracije in drugih storitev. Digitalizacija vlad na vseh ravneh lahko olajša dostop do digitalnih javnih storitev. Če pa se digitalizacija storitev ne uporablja na vključujoč način in ni dostopna, lahko neenakosti razširi in ne zmanjša. Kriza zaradi COVID-19 je razkrila potencial za digitalizacijo storitev, kot so izobraževanje, jezikovni tečaji in tečaji integracije. Številne države članice so morale svoje storitve integracije prilagoditi glede na ukrepe omejevanja socialnih stikov ter izvajati tečaje integracije in jezikovne tečaje prek spleta. Vendar je ta sprememba tudi jasno pokazala, da se migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem pogosto srečujejo z ovirami pri dostopu do digitalnih tečajev in storitev zaradi pomanjkanja infrastrukture⁵⁹, jezikovnih ovir in pomanjkanja sredstev za elektronsko identifikacijo in digitalnih storitev zaupanja (kot je na primer elektronski podpis) ali pomanjkanja digitalnih znanj in spretnosti za uporabo teh storitev⁶⁰. Spletne storitve so lahko še posebej učinkovite v fazi pred odhodom, saj migrantom pomagajo pri učenju jezika ter pridobivanju znanj in spretnosti, ki lahko pospešijo njihovo integracijo po prihodu, ter pri povezovanju s skupnostmi, ki jih bodo sprejele.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Novo razvite storitve digitalne integracije se bodo ocenjevale glede na dostopnost, vključevanje in kakovost, najuspešnejši primeri pa bodo vključeni v programe integracije.
- Migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem bodo pridobili digitalna znanja in spretnosti, da bodo lahko v celoti izkoristili spletne storitve.
- Digitalne javne storitve bodo zasnovane v soustvarjanju z državljani, vključno z migranti, da bodo postale osredotočene na človeka, lahko dostopne in prilagojene glede na različno populacijo.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- Podpirala bo države članice pri ocenjevanju storitev **digitalne integracije**, tudi v fazi pred odhodom, ter pri identifikaciji in izmenjavi dobrih praks z dejavnostmi vzajemnega učenja v okviru evropske mreže za integracijo;
- spodbujala in financirala bo projekte za izboljšanje **digitalnih znanj in spretnosti** med migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem;
- kot del **akcijskega načrta za digitalno izobraževanje** bo Komisija čim bolj izkoristila podporo EU v zvezi z dostopom do interneta, nakupom digitalne opreme ter aplikacij in platform za e-učenje za šole in zlasti za študente iz prikrajšanih skupin ter za invalidne učence, dijake, študente in izobraževalce;
 - pripravila bo vključujoč akcijski načrt EU za e-upravo, ki bo spodbujal digitalne javne, na človeka osredotočene storitve za državljane, vključno z migranti, in za sodelovanje migrantov pri ustvarjanju in zagotavljanju digitalnih javnih storitev⁶¹.

⁵⁹ Na primer, 40 % podeželskih območij še vedno nima dostopa do širokopasovnih povezav visokih hitrosti.

⁶⁰ 8,1 % ljudi, rojenih zunaj EU, poroča, da si ne morejo privoščiti računalnika, v primerjavi s 3,1 % tistih, ki so rojeni v državi poročevalki, Eurostat, EU-SILC (podatki za leto 2018). Starši iz gospodinjstev migrantov bodo morda težje podpirali svoje otroke pri učenju na daljavo, če ne obvladajo učnega jezika.

⁶¹ Odziv na sklepe Sveta „Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope“, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/06/09/shaping-europe-s-digital-future-council-adopts-conclusions/>.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- razvijejo tečaje digitalne pismenosti za migrante in jih vključijo v programe integracije, tudi z uporabo razpoložljivih sredstev EU;
- zagotovijo, da so digitalne javne storitve po svoji zasnovi vključujoče, lahko dostopne in prilagojene različni populaciji ter da se z migranti posvetujejo pri njihovem ustvarjanju in razvoju.

V. Spremljanje napredka: politika integracije in vključevanja, ki temelji na dokazih

Učinkovite politike integracije bi morale temeljiti na zanesljivih dokazih o rezultatih integracije in učinkih politik integracije. Od sprejetja kazalnikov EU o integraciji priseljencev leta 2010 so na portalu Eurostat objavljeni statistični podatki o kazalnikih integracije⁶². Komisija je z OECD objavila enotno mednarodno primerjavo rezultatov integracije migrantov in njihovih otrok⁶³ ter si prizadevala za izboljšanje razpoložljivosti podatkov o integraciji na lokalni in regionalni ravni⁶⁴. Poleg tega so bila raziskana področja integracije, povezana s pristopom „dvosmernega procesa“, kot so diskriminacija⁶⁵, udeležba⁶⁶ in odnos države gostiteljice.

Za spremljanje učinkovitosti dolgoročnih politik je pomembno imeti natančne in primerljive podatke o obsegu in naravi diskriminacije, s katero se srečujejo migranti. Pri tem bo imela ključno vlogo Agencija Evropske unije za temeljne pravice s prihodnjo raziskavo EU o priseljencih in njihovih potomcih (2022). To zahteva tudi razčlenitev podatkov po narodnosti ali rasi, kot je predlagano v nedavnem akcijskem načrtu EU za boj proti rasizmu. Poleg podatkov so bile inovativne raziskave podprte s programi Obzorje 2020 o „vključujoči in inovativni družbi, ki kritično razmišlja“ ter z ustanovitvijo centra znanja za migracije in demografijo v okviru Skupnega raziskovalnega središča, ki pomaga oblikovalcem politik bolje razumeti integracijo na številnih področjih. Komisija vlaga tudi v številne pilotne projekte⁶⁷ za preizkušanje novih praks, pa tudi v načrtovanje politik integracije držav članic EU na nekaterih področjih, kot so vključevanje na trg dela in izobraževanje ali integracija beguncev.

Kljub tem obsežnim prizadevanjem še vedno obstajajo številne vrzeli v znanju, ki preprečujejo razvoj učinkovite in na dokazih temelječe politike integracije. Medtem ko večina

⁶² Glej: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/migrant-integration/data/database>.

⁶³ OECD/EU (2018), *Settling In 2018: Indicators of Immigrant Integration*.

⁶⁴ Glej delo, opravljeno v okviru partnerstva za vključevanje migrantov in beguncev v okviru agende EU za mesta: https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/evidence-based20integration20policies20in20cities_options20report.pdf; regionalno serijo o integraciji na portalu Eurostat; in projekt Podatki za integracijo Skupnega raziskovalnega središča: https://ec.europa.eu/knowledge4policy/migration-demography/data-integration-d4i_en.

⁶⁵ Agencija Evropske unije za temeljne pravice (2017), *EU-MIDIS II Main results*; Agencija Evropske unije za temeljne pravice (2017), *EU-MIDIS II Muslims – Selected findings*; Agencija Evropske unije za temeljne pravice (2018), *EU-MIDIS II Being Black in the EU*; Agencija Evropske unije za temeljne pravice (2019) *EU-MIDIS II Migrant women – Selected findings*.

⁶⁶ Agencija Evropske unije za temeljne pravice (2017), *Agencija Evropske unije za temeljne pravice (2017). Together in the EU – Promoting the participation of migrants and their descendants*.

⁶⁷ V okviru Inovativnih urbanističnih ukrepov, EaSi, Sklada za azil in migracije, programa COSME, programa Obzorje 2020 in programa za podporo strukturnim reformam.

držav članic redno spremlja integracijo, se le redko zanašajo na dogovorjene kazalnike EU⁶⁸, možnosti za mednarodno primerjavo pa so premalo izkoriščene. Poleg tega se večina regij in mest še vedno spopada z omejeno razpoložljivostjo podatkov. Prav tako je treba v državah članicah EU še naprej primerjati politike integracije, da se olajša vzajemno učenje in obravnava pomanjkanje dokazov o učinku ukrepov⁶⁹.

Kaj želimo doseči na tem področju?

- Boljše razumevanje politik integracije in njihovega učinka na rezultate integracije, ki ni vezano na čas in prostor.
- Nacionalni organi in druge zainteresirane strani bodo prejeli podporo za spremljanje rezultatov integracije.
- Z dokazi podprta razprava na področju integracije bo veliko bolj prisotna.
- Razpoložljivost podatkov in znanja o integraciji na ravni EU, na nacionalni in podnacionalni ravni se bo izboljšala.

Kaj bo Komisija storila za podporo tem ciljem?

- Začela bo nov **Eurobarometer** o integraciji.
- Objavljala bo **redna poročila**, ki bodo analizirala napredek in odkrivala področja skupnih izzivov na podlagi skupnih statističnih kazalnikov ter nedavni navdihujoč razvoj politike v državah članicah.
- Z državami članicami bo preučila možnosti za razvoj **skupnih „kazalnikov“** politik integracije, ki bodo zagotovili podporo pri primerjavi držav, določitvi področij, kjer je potreben napredek, in izmenjavi dobrih praks.
- Redno bo ocenjevala izsledke in rezultate raziskav o dinamiki integracije in predlagala možnosti politike za oblikovanje politik.

Na tem področju se države članice spodbuja, naj:

- razvijejo ali posodobijo sisteme za spremljanje integracije za namene prepoznavanja ključnih izzivov in spremljanja napredka v času;
- izboljšajo razpoložljivost podatkov o rezultatih integracije, tudi na regionalni in lokalni ravni.

6. Sklepne ugotovitve

Zagotavljanje, da lahko migranti in državljani EU z migrantskim ozadjem polno sodelujejo in prispevajo, je ključnega pomena za prihodnjo dobrobit, blaginjo in kohezijo evropskih družb. Uspešna integracija lahko pomaga pri reševanju številnih izzivov, s katerimi se spopada današnja družba: človeški in socialni davek ekonomske izključenosti, širjenje vseh oblik ekstremističnih ideologij in nezaupanje v pravičnost stanovanjskih ali zdravstvenih sistemov. S tem akcijskim načrtom Komisija vzpostavlja trden okvir za krepitev in pospešitev politik integracije in vključevanja v EU, s čimer prispeva k širši agendi socialne vključenosti, pri čemer se opira tudi na druge ustrezne strategije in ukrepe na področju izobraževanja, kulture, zaposlovanja, nediskriminacije in enakosti. Pri izvajanju tega akcijskega načrta bo Komisija tesno sodelovala z državami članicami, lokalnimi in regionalnimi organi, organizacijami

⁶⁸ *Ad hoc* poizvedbe Evropske migracijske mreže (EMM) o spremljanju integracije (dec. 2018), https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/com_ad-hoc_query_integration_wider_dissemination.pdf.

⁶⁹ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RefugeeIntegrationCostBenefitAnalysis_Final.pdf.

civilne družbe, socialnimi in gospodarskimi partnerji, zasebnim sektorjem, gostiteljskimi skupnostmi, organizacijami diaspore in migranti.

Izvajanje ukrepov, predstavljenih v akcijskem načrtu, se bo spremljalo, pri čemer se bo poročalo o napredku, ukrepi pa bodo po potrebi prilagojeni. Vmesni pregled akcijskega načrta bo opravljen konec leta 2024. Komisija bo o izvajanju akcijskega načrta redno poročala Evropskemu parlamentu in Svetu. Komisija bo za zagotovitev popolnoma preglednega izvajanja akcijskega načrta razvila interaktivno spletno platformo za spremljanje napredka in omogočanje prispevkov širšega kroga partnerjev, ki bo gostovala na evropskem spletišču o integraciji .